

# SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2014

698/2014

## Valtiovarainministeriön asetus

### luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä elokuuta 2014

Valtiovarainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 12 luvun 2 §:n nojalla:

1 luku

#### Yleiset säännökset

1 §

#### *Soveltamisala*

Tämä asetus koskee luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja niiden konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen (jäljempänä *kirjanpitovelvollinen*) tilinpäätöstä ja toimintakertomusta sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen omistusyhteisön ja sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisön konsernitilinpäätöstä.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän konsernitilinpäätöksestä säädetään erikseen.

2 §

#### *Osuus kiinteistöä hallinnoivassa yhteisössä*

Tämän asetuksen tarkoittamana rahoitus-

välineenä ei pidetä asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitetun osakeyhtiön osaketta eikä osuutta muussa yhteisössä, joka harjoittaa vain sen yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä yksilöityjen kiinteistöjen omistusta ja hallintaa.

3 §

#### *Rahoitusjohdannaiset*

Mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) (jäljempänä *laki*) ja tässä asetuksessa säädetään rahoitusjohdannaisesta, jota pidetään rahoitusvälineenä, sovelletaan myös sopimukseen ostaa tai myydä muuta omaisuutta kuin rahoitusvaroja, jos sopimus oikeuttaa suoritukseen käteisellä tai muilla rahoitusvälineillä. Soveltamisen ulkopuolelle jää kuitenkin sopimus, jonka kirjanpitovelvollinen on tehnyt ja jonka osapuolena tämä pysyy tarkoituksessa, että sen perusteella saadaan tai luovutetaan muuta omaisuutta kuin rahoitusvaroja.

## 4 §

*Rahoitusleasingsopimus*

Sopimuksen käsitteleminen lain 12 luvun 10 §:n 1 momentin mukaisena rahoitusleasingsopimuksena edellyttää, että sopimus täyttää vähintään yhden seuraavista edellytyksistä:

1) sopimuksen mukaan hyödykkeen omistus siirtyy vuokralleottajalle vuokra-ajan loppuun mennessä;

2) vuokralleottajalla on oikeus ostaa hyödyke hintaan, jonka odotetaan olevan niin paljon alempi kuin hyödykkeen käypä arvo silloin, kun oikeus on käytettävissä, että oikeuden käyttäminen on sopimuksen syntymisajankohtana kohtuullisen varmaa;

3) vuokra-aika kattaa valtaosan hyödykkeen taloudellisesta kokonaisvaikutusajasta, vaikka omistusoikeus ei siirtyisi;

4) vähimmäisvuokrien nykyarvo sopimuksen syntymisajankohtana muodostaa vähintäänkin olennaisen osan vuokratun hyödykkeen käyvästä arvosta; ja

5) vuokratut hyödykkeet ovat erityisluonteisia siten, että vain vuokralleottaja voi käyttää niitä ilman merkittäviä muutoksia.

## 5 §

*Rahoitusvaroihin tai rahoitusvelkoihin kuuluvan erän merkitseminen kirjanpitoon*

Rahoitusvaroihin tai rahoitusvelkoihin kuuluva erä merkitään taseeseen, kun kirjanpitovelvollinen tekee sopimuksen erän hankkimisesta tai luovuttamisesta. Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan joko kaupantekopäivälle tai selvityspäivälle sen mukaan, kumpaa käytäntöä kirjanpitovelvollinen soveltaa kyseiseen rahoitusvarojen ryhmään.

Jos kirjanpitovelvollinen on osallisena useamman yhdessä myöntämästä luotosta (syndikoitu luotto), taseeseen merkitään ainoastaan määrä, jonka kirjanpitovelvollinen on itse rahoittanut.

Varat, joita kirjanpitovelvollinen hallinnoi omilla nimissään asiakkaan lukuun, merkitään taseeseen vain, jos kirjanpitovelvollisella on omistusoikeus varoihin. Asiakkaan toimeksiannon hoitamiseksi tai asiakkaan toi-

meksiannon hoitamiseen liittyvänä suorituksena vastaanotettuja varoja ei merkitä kirjanpitovelvollisen varoiksi taseeseen, jos niiden antamisesta velaksi kirjanpitovelvolliselle ei ole erikseen sovittu. Kirjanpitovelvollisen varoiksi ei merkitä asiakkaan omaisuuden myynnistä asiakkaan lukuun syntyvää myyntisaamista. Omaisuuden ostamisesta asiakkaan lukuun syntyvää ostovelkaa ja omaisuuden myymisestä asiakkaan lukuun johtuvaa velvollisuutta tilittää kauppahinta asiakkaalle, ei lueta kirjanpitovelvollisen veloiksi.

Varat, jotka kirjanpitovelvollinen on luovuttanut vakuudeksi tai sitovin takaisinostoehdoin, samoin kuin arvopaperit, jotka kirjanpitovelvollinen on antanut lainaksi, merkitään kirjanpitovelvollisen varoiksi taseeseen luovutuksesta huolimatta. Varoja, jotka kirjanpitovelvollinen on vastaanottanut vakuudeksi tai sitovin takaisinmyyntiehdoin, samoin kuin arvopapereita, jotka kirjanpitovelvollinen on ottanut lainaksi, ei merkitä kirjanpitovelvollisen varoiksi taseeseen.

## 6 §

*Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset*

Eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia ovat rahoitusvarat, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, joiden erääntymisestä on sovittu ja joiden pitäminen eräpäivään on kirjanpitovelvollisen vakaana tarkoituksena ja tälle mahdollista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut rahoitusvarat saadaan ennen niiden eräpäivää luovuttaa tai siirtää muuhun rahoitusvarojen ryhmään Finanssivalvonnan tarkemmin määräämissä tilanteissa, joihin kirjanpitovelvollinen ei rahoitusvaroja hankkiessaan ole voinut kohtuudella varautua.

## 7 §

*Rahoitusvälineen käypä arvo*

Rahoitusvälineen, jolle on vaikeuksitta määriteltävissä luotettavat markkinat, käypänä arvona pidetään sen markkina-arvoa.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitettun rahoitusvälineen käypänä arvona pidetään:

1) arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvä-

lineen osien tai vastaavanlaisten rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai

2) arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa.

Jollei käypää arvoa voida luotettavasti määritellä 1 ja 2 momentin mukaisesti, rahoitusväline arvostetaan hankintamenuun.

## 8 §

### *Muussa kuin omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden käypä arvo*

Muussa kuin omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden käypänä arvona pidetään markkina-arvoa, jos se vastaa todellista markkinatilannetta ja olosuhteita tilinpäätöspäivänä.

Muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa käypänä arvona saadaan pitää nykyarvoa kiinteistöomaisuudesta kertyviksi ennakoituista nettorahavirroista, jos ne voidaan arvioida luotettavasti.

Tilikaudella, jolloin kirjanpitovelvollinen siirtyy soveltamaan lain 12 luvun 8 §:ssä tarkoitettua käypään arvoon arvostamista, omaan pääomaan merkitään aikaisemmilta tilikausilta johtuneet käyvän arvon muutokset.

## 2 luku

### **Tuloslaskelma ja tase**

## 9 §

### *Tuloslaskelman kaava*

Luottolaitoksen ja muun pääasiallisena toimintanaan lain 1 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavan rahoituslaitoksen tuloslaskelma laaditaan liitteen 1 mukaisesti.

Sijoituspalveluyrityksen sekä rahoituslaitoksen, joka pääasiallisena toimintanaan käy kauppaa rahoitusvälineillä omaan lukuun tai harjoittaa sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua toimintaa, tuloslaskelma laaditaan liitteen 2 mukaisesti.

Tuloveroista saadaan eritellä muusta kuin varsinaisesta toiminnasta johtuvat verot ja merkitä ne muun kuin varsinaisen toiminnan kulujen jälkeiseksi eräksi.

## 10 §

### *Taseen kaava*

Luottolaitoksen ja muun pääasiallisena toimintanaan lain 1 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavan rahoituslaitoksen tase laaditaan liitteen 3 mukaisesti.

Sijoituspalveluyrityksen sekä rahoituslaitoksen, joka pääasiallisena toimintanaan käy kauppaa rahoitusvälineillä omaan lukuun tai harjoittaa sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua toimintaa, tase laaditaan liitteen 4 mukaisesti.

Vaadittaessa maksettavina saamisina ja velkoina pidetään saamisista ja velkoista, jotka on maksettava viimeistään vuorokauden kuluessa irtisanomisesta.

## 11 §

### *Esittämistavan jatkuvuus*

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei saa muuttaa, jollei siihen ole erityistä syytä.

## 12 §

### *Poikkeaminen tuloslaskelman ja taseen kaavasta*

Tuloslaskelma ja tase saadaan laatia 9 ja 10 §:stä poiketen jäljempänä 13—15 §:ssä säädettyin edellytyksin, jos poikkeaminen on tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi kirjanpitovelvollisen taloudellisesta asemasta ja toiminnan tuloksesta.

## 13 §

### *Yksityiskohtaisempi esittäminen*

Tuloslaskelma ja tase on laadittava 9 ja 10 §:ssä säädettyjä kaavoja yksityiskohtaisempina, jos se on tarpeen tilikauden tuloksen muodostumiseen vaikuttaneiden tekijöiden tai tase-erien selventämiseksi.

## 14 §

### *Erien yhdisteleminen*

Tuloslaskelmassa on ilmoitettava tuotto- ja

kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin kirjanpitovelvollisella on saaminen siltä, jolle hän itse on velkaa, on saaminen ja velka ilmoitettava taseessa erikseen, jollei kirjanpitovelvollisella ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja kirjanpitovelvollinen aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen. Myös muut tase-erät on ilmoitettava niitä toisistaan vähentämättä, jollei vähentäminen ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan ehtoista annetun lain (1084/1999) 2 §:n 2 momentin 1 tai 3 kohdassa säädettyin ehdoin tehdyt sopimukset ja niistä johtuvat tuotot ja kulut saadaan merkitä tuloslaskelmaan ja taseeseen yhdisteltyinä.

Edellä 9 ja 10 §:ssä säädettyjen tuloslaskelma- ja tasekaavojen sisennettyinä merkittävät alueriä saadaan yhdistellä, jos niiden erillisellä esittämisellä on ainoastaan vähäinen merkitys oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tai jos yhdistely johtaa selkeämpään esittämistapaan.

## 15 §

### *Erien poisjättäminen*

Jos yksittäisen nimikkeen kohdalle ei tule lukua tilikaudelta eikä edeltävältä tilikaudelta, se on jätettävä pois tuloslaskelmasta tai taseesta.

## 3 luku

### **Toimintakertomus**

## 16 §

### *Toimintakertomuksessa ilmoitettavat yleiset tiedot*

Toimintakertomuksessa on esitettävä lain 12 luvun 5 §:ssä tarkoitettuina kirjanpitovelvollisen toiminnan kehittymistä koskevinä tärkeinä seikkoina ainakin:

1) selostus, joka antaa oikean ja riittävän kuvan kirjanpitovelvollisen liiketoiminnan

kehittymisestä ja tuloksesta sekä kirjanpitovelvollisen tilasta, mukaan luettuna kuvauksen merkittävimmistä tulevista riskeistä ja epävarmuustekijöistä;

2) tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen;

3) arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä;

4) tiedot tutkimus- ja kehitystoiminnasta;

5) tiedot rahoitusvälineisiin liittyvistä riskeistä ja selostus niiden hallinnan tavoitteista ja periaatteista erikseen luotto-, markkina-, likviditeetti- ja kassavirtariskien osalta, mukaan lukien periaatteet, joiden mukaisesti suojataan kutakin sellaista ennakoitujen liiketoimien päätyyppiä, johon sovelletaan suojauslaskentaa.

Toimintakertomuksessa on annettava selostus, jos kirjanpitovelvollisesta on tullut emoyritys, se on ollut vastaanottavana yrityksenä sulautumisessa tai jakautumisessa taikka se on jakautunut. Toimintakertomuksessa on ilmoitettava ulkomaiset sivukonttorit ja edustustot.

Toimintakertomuksessa on oltava hallituksen esitys kirjanpitovelvollisen voittoa koskeviksi toimenpiteiksi sekä esitys mahdollisesta muusta vapaan oman pääoman jakamisesta.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen selostuksen on oltava tasapuolinen ja kattava analyysi kirjanpitovelvollisen liiketoiminnan kehittymisestä ja tuloksesta sekä kirjanpitovelvollisen tilasta ja sen on vastattava kirjanpitovelvollisen toiminnan laajuutta ja monimuotoisuutta. Analyysiin on tarvittaessa sisällytettävä tietoa ja lisäselvityksiä tilinpäätöksessä esitetyistä luvuista.

Tunnuslukuista ja keskeisistä tuloslaskelma- ja tase-eristä on toimintakertomukseen sisällytettävä vähintään kolme viimeistä tilikautta käsittävä taulukko. Myös muista mahdollisista kirjanpitovelvollisen liiketoiminnassa merkityksellisistä seikoista, kuten henkilöstöstä ja ympäristötekijöistä, on esitettävä niitä kuvaavia tunnuslukuja ja muita tietoja.

Kirjanpitovelvollisen, johon sovelletaan valtiovarainministeriön asetusta arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta (1020/2012) on ilmoitettava lisäksi mainitun asetuksen 2 luvun 5 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan mukaiset tiedot.

## 17 §

*Muut toimintakertomuksessa esitettävät tiedot*

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava, miten kirjanpitovelvollinen julkistaa lain 10 luvun 12 §:n mukaiset taloudellista asemaansa koskevat tiedot. Kirjanpitovelvollisen, joka kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) 2 §:ssä tarkoitettuun yhteenliittymään, toimintakertomuksessa on ilmoitettava, miten yhteenliittymän vastaavat tiedot julkistetaan.

Talletuspankin toimintakertomuksessa on tehtävä selko pankin osallistumisesta samaan vakuusrahastoon kuuluvien pankkien vakavaraisuuden tukemiseen vakuusrahaston kautta.

Talletuspankin, joka kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, toimintakertomuksessa on tehtävä selko yhteenliittymän jäsenluottolaitosten mainitun lain 5 luvussa säädetystä keskinäisestä vastuusta.

Mikäli talletuspankki on saanut suoraan tai vakuusrahaston kautta julkista pankkitukea, sen määrästä ja keskeisistä ehdoista on tehtävä selko toimintakertomuksessa.

## 4 luku

**Rahoituslaskelma ja liitetiedot**

## 18 §

*Rahoituslaskelma*

Tilinpäätökseen sisältyvästä rahoituslaskelmasta on ilmentävä:

1) liiketoiminnan rahavirta, joka osoittaa, missä määrin kirjanpitovelvollinen on pystynyt tilikauden aikana liiketoimintansa avulla tuottamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, tuoton maksamiseen oman pääoman sijoittajille, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta;

2) investointien rahavirrat, jotka osoittavat sen rahavirtojen käytön, jonka kirjanpitovelvollinen on toteuttanut tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä; sekä

3) rahoituksen rahavirrat, jotka osoittavat oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

## 19 §

*Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot*

Liitetietoina on esitettävä:

1) tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jakostusperiaatteet ja -menetelmät;

2) perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu, sekä muutoksen vaikutukset;

3) oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin tuloslaskelman tai taseen erittelyn muuttamisen vuoksi;

4) selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa;

5) aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä;

6) sellaiset yksittäiseen tase-erään sisältyvät osat, jotka koskevat useampaa tase-erää, jos tämä tieto on olennainen; sekä

7) peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset sekä velat ja muut sitoumukset Suomen rahaksi, jollei ole käytetty tilinpäätöspäivän kurssia.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna seikkana on ilmoitettava myös tieto siitä, onko viranomaisen valvonnassa olevan selvitystoimintaa harjoittavan yhteisön toimesta selvitettäväksi annettujen rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjattu selvityksessä noudatettavien sääntöjen mukaisena tavanomaisena selvityspäivänä, sekä siitä, sovelletaanko lain 12 luvun 8 §:n 1 momentin mukaista arvostamista muussa kuin omassa käytössä olevaan kiinteistöomaisuuteen.

## 20 §

*Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot*

Tuloslaskelman liitetietoina on esitettävä

1) korkotuottojen ja korkokulujen erittely tase-erittäin;

2) oman pääoman ehtoista sijoituksista



saatujen tuottojen erittely rahoitusvararyhmittäin;

3) palkkiotuottojen ja -kulujen erittely sen mukaan, mistä toiminnasta ne on saatu tai maksettu;

4) arvopaperikaupan nettotuotot eriteltynä saamistodistusten kaupan nettotuottoon, osakkeiden ja osuuksien kaupan nettotuottoon sekä muuhun arvopaperikaupan nettotuottoon, erikseen toteutuneet tuotot ja käyvän arvon muutokset;

5) myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot eriteltynä;

6) suojauslaskennan nettotulos eriteltynä suojaukseen käytettyjen johdannaissojmuksien käyppien arvojen nettomuutokseen ja suojauksen kohteena olleiden tase-erien käyppien arvojen nettomuutokseen;

7) sijoituskiinteistöjen nettotuotot eriteltynä vuokratuottoihin, vuokratuloihin, suunnitelman mukaisiin poistoihin, myyntivoittoihin ja myyntitappioihin, käyvän arvon muutoksiin, arvonalentumistappioihin ja näiden peruutuksiin sekä muihin tuottoihin ja kuluihin;

8) tuottojen, liikevoiton tai -tappion, varojen ja velkojen jakautuminen liiketoimintaluokittain ja maantieteellisten markkina-alueiden mukaan, mikäli jakautumista koskevat tiedot ovat olennaisia;

9) muun kuin varsinaisen toiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät;

10) selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja arvonalentumisten perusteista ja niiden muutoksista sekä tuloslaskelman erän "Poistot ja arvonalentumiset muista aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä" jakautuminen suunnitelman mukaisiin poistoihin ja arvonalentumisiin, jollei arvonalentumisten määrä ole merkitykseltään vähäinen;

11) erittely 14 §:n 4 momentin perusteella yhdistellyistä eristä;

12) leasing-toiminnan nettotuotot eriteltynä;

13) liiketoiminnan muut tuotot ja -kulut eriteltynä;

14) arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot eriteltynä sekä näistä tilinpäätökseen mahdollisesti kirjatut korkotuotot;

Edellä 9 §:n 2 momentissa tarkoitettun kir-

janpitovelvollisen ei tarvitse ilmoittaa 1 momentin 1 ja 14 kohdissa tarkoitettuja tietoja.

## 21 §

### *Taseen vastaavia koskevat liitetiedot*

Liitetietoina on esitettävä:

1) arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritysmenetelmät;

2) kuvaus ja kirjanpitoarvot niistä olennaisista rahoitusvaroista, jotka käyvän arvon sijasta on arvostettu hankintamenoon sen vuoksi, että niiden käypää arvoa ei ole voitu määrittää luotettavasti;

3) tase-erittäin kaikkien rahoitusvarojen käyvät arvot vertailuna niiden kirjanpitoarvoon;

4) erittely 14 §:n 4 momentin nojalla yhdistellyistä vastaavien eristä;

5) erittely saamistodistuksista vaadetyypeittäin;

6) saamisten maturiteettijakauma tase-erittäin;

7) tase-erien erittely koti- ja ulkomaanrahan määräisiin eriin;

8) luotonanto eriteltynä sektoreittain ja luotoista kirjatut arvon alentumiset;

9) saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla;

10) leasing-kohteet eriteltynä;

11) taseen erään "Saamiset luottolaitoksilta" sisältyvien keskuspankilta olevien saamisten määrä;

12) arvopaperit rahoitusvälineryhmittäin jaoteltuina julkisesti noteerattuihin ja muihin arvopapereihin sekä osakelainauksen kohteena olevat arvopaperit, tase-erittäin; erikseen on ilmoitettava osakkeet ja osuudet luottolaitoksissa ja muissa yrityksissä tase-erittäin jaoteltuna;

13) kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet eriteltynä maa- ja vesialueisiin, rakennuksiin sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, erikseen omassa käytössä olevien ja sijoitustarkoituksessa pidettyjen osalta sekä hankintamenoon perustuvaan arvoon merkityn, sijoitustarkoituksessa pidetyn kiinteistöomaisuuden käyvät arvot;

14) sellaisten tilinpäätökseen sisältyvien saamisten määrä, joille ei kirjanpidossa kerrytetä korkoa;

15) taseen erä ”Keskuspankkirahoitukseen oikeutetut saamistodistukset” eriteltyinä valtion velkasitoumuksiin ja muihin;

16) aineettomat hyödykkeet eriteltyinä kehittämissämenoihin, liikearvoon ja muihin pitkävaikutteisiin menoihin;

17) muut varat eriteltyinä;

18) siirtosaamiset ja maksetut ennakot eriteltyinä korkoihin ja muihin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, on ilmoitettava taseeseen merkityistä aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä erikseen hankintamenoista ja arvonorotuksesta, tase-eräkohtaisesti tiedot

1) määrästä tilikauden alussa;

2) lisäyksistä ja vähennyksistä tilikauden aikana samoin kuin siirroista erien välillä,

3) kertyneistä poistoista ja arvonalentumisista tilikauden alussa;

4) vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvista kertyneistä poistoista ja arvonalentumisista tilikauden alussa;

5) tilikauden suunnitelman mukaisista poistoista; sekä

6) arvonalentumisista ja niiden palautuksista.

Edellä 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjanpitovelvollisen ei tarvitse ilmoittaa 1 momentin 6, 8, 11, 14 ja 15 kohdissa tarkoitettuja tietoja.

Tilikauden aikana myydyistä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista rahoitusvaroista on esitettävä myyntihetken kirjanpitoarvo sekä myyntivoiton tai -tappion määrä.

## 22 §

### *Taseen vastattavia koskevat liitetiedot*

Liitetietoina on esitettävä:

1) tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana;

2) erittely 14 §:n 4 momentin nojalla yhdistellyistä vastattavien eristä;

3) liikkeeseen laskettujen velkakirjojen kirjanpito- ja nimellisarvot vaadetyypeittäin;

4) tase-erittäin kaikkien rahoitusvelkojen käyvät arvot vertailuna niiden kirjanpitoarvoon;

5) jokaisesta pakollisiin varauksiin sisälty-

västä varausten ryhmästä kirjanpitoarvo tilikauden alussa ja lopussa, tilikauden lisäys, tilikaudella käytetty ja peruutettu määrä;

6) velkojen maturiteettijakauma tase-erittäin;

7) tase-erien erittely koti- ja ulkomaanrahan määräisiin eriin;

8) sopimuskohtaiset tiedot jokaisesta huonommalla etuoikeudella olevasta velasta, jonka määrä on suurempi kuin 10 prosenttia kaikista huonoimmalla etuoikeudella olevista veloista;

9) kirjanpitovelvollisen antamiin optio-oikeuksiin ja vaihtovelkakirjalainoihin perustuvan uusmerkinnän aika ja ehdot sekä niiden nojalla merkittävistä osakkeista osakelaji, lukumäärä ja yhteenlaskettu nimellisarvo sekä niiden tuottama omistus- ja ääniosuus kirjanpitovelvollisessa;

10) hallituksen voimassa olevat uusmerkintää, optio-oikeuksien antamista ja vaihtovelkakirjalainan ottamista koskevat valtuutukset;

11) kirjanpitovelvollisen osakepääoma jaoteltuna osakelajeittain ja osakelajia koskevat yhtiöjärjestyksen pääasialliset määräykset;

12) pääomalainasta pääasialliset lainaehdot ja lainalle maksettavaksi sovittu kuluksi kirjaamaton korko tai muu hyvitys;

13) muut velat eriteltyinä;

14) siirtovelat ja saadut ennakot eriteltyinä korkoihin ja muihin; sekä

15) vapaaseen omaan pääomaan sisältyvien jakokelvottomien erien määrä.

Edellä 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjanpitovelvollisen ei tarvitse ilmoittaa 1 momentin kohdissa 3 ja 6 tarkoitettuja tietoja.

## 23 §

*Käypään arvoon arvostettavia rahoitusvälineitä, johdannaissopimuksia ja kiinteistöomaisuutta koskevat liitetiedot*

Käypään arvoon arvostettavista rahoitusvälineistä ja johdannaissopimuksista on esitettävä liitetietona:

1) käytettyjen arvostusmallien ja -menetelmien perusteet niistä rahoitusvälineistä, joiden käypä arvo on määritelty 7 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti;

2) käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan

merkityt arvonmuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä;

3) johdannaislajeittain tiedot johdannaisten käytön laajuudesta ja niiden käyttötarkoituksesta, mukaan lukien olennaiset ehdot, jotka saattavat vaikuttaa tulevien kassavirtojen määrään, ajoitukseen ja varmuuteen;

4) käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi luokitelluista lainoista ja muista saamisista sekä rahoitusveloista se osuus käyvän arvon muutoksesta, joka johtuu luottoriskin muutoksesta, tilikauden aikana sekä kumulatiivisesti. Tällaisista rahoitusveloista on lisäksi liitetietona esitettävä velan erääntymisajankohtana haltijalle maksettava määrä;

5) erittely, josta ilmenevät käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana; sekä

6) erittely, josta ilmenevät johdannaissopimusten kohde-etuuksien nimellisarvot ja käyvät arvot, jaettuna sopimuslajeittain suojaaviin ja ei-suojaaviin, erikseen niistä sopimuksista, joissa vastapuolena on samaan konserniin kuuluva yritys.

Käypään arvoon lain 12 luvun 8 §:n perusteella merkitystä muussa kuin omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta on esitettävä liitetietona:

1) perusteet, joita käytetään muussa kuin omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden erottamiseen omaan käyttöön tarkoitetusta kiinteistöomaisuudesta;

2) käyvän arvon määrittämiseen käytetyt menetelmät ja tehdyt merkittävät oletukset;

3) kuvaus ja kirjanpitoarvo kiinteistöomaisuudesta, joka käyvän arvon sijasta on arvostettu hankintamenoonsen vuoksi, että käypää arvoa ei ole voitu määrittää luotettavasti.

Tilikauden aikana myydystä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kiinteistöomaisuudesta on esitettävä myyntihetken kirjanpitoarvo sekä myyntivoiton tai -tappion määrä.

## 24 §

### *Tuloveroja koskevat liitetiedot*

Liitetietona on esitettävä:

1) kirjanpitolain (1336/1997) 5 luvun 18 §:ssä tarkoitettut laskennalliset verovelat ja

-saamiset, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole merkitty taseeseen;

2) tieto tuloverojen jakautumista varsinaisesta ja muusta toiminnasta johtuviin veroihin, jollei tätä jakoa esitetä tuloslaskelmassa; sekä

3) selostus arvonkorotusten mahdollisesta vaikutuksesta tuloverotukseen.

## 25 §

### *Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot*

Vakuuksista on esitettävä liitetietona

1) velat, joista kirjanpitovelvollinen on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavoin antanut vakuudeksi omaisuuttaan, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin vieraan pääoman erältä;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen vakuuksien yhteenlaskettu arvo mainitun kohdan mukaisesti eriteltyinä;

3) vakuuksista, jotka kirjanpitovelvollinen on muuten kuin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla antanut puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä;

4) vakuuksista, jotka kirjanpitovelvollinen on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yrityksen puolesta, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä; sekä

5) yhteenlaskettu arvo kirjanpitovelvollisen antamista muista kuin 1—4 kohdassa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltyinä.

Taseeseen sisällyttämättömistä vastuusitoumuksista ja vastuista on esitettävä liitetietoina

1) miten kirjanpitovelvollisen lakisääteinen eläketurva ja mahdollinen lisäeläketurva on järjestetty;

2) leasing-vuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellismäärät eriteltyinä alkaneella ja siitä seuraavilla tilikausilla maksettaviin jaoteltuina toisaalta enintään viiden vuoden kuluessa ja yli viiden vuoden kuluessa maksettaviin, samoin kuin näiden sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot;

3) kirjanpitovelvollisen antamat taseen ulkopuoliset sitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta 10 §:n mukaisesti eriteltyinä;

4) edellä 3 kohdassa tarkoitettut sitoumukset osakkuusyriyten puolesta;



5) muut 10 §:ssä tarkoitetut taseen ulkopuoliset sitoumukset eriteltyinä;

6) rahoitusvakuuslain (11/2004) mukaisessa siirrossa vastaanotetun vakuuden käypä arvo, myydyin tai edelleen pantatun vakuuden käypä arvo ja tieto siitä, onko kirjanpitovelvollinen velvollinen sen palauttamiseen;

7) edellä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen välityssaamisten ja -velkojen yhteenlasketut määrät;

8) muut kirjanpitovelvollista koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt.

Edellä 2 momentin 8 kohdassa tarkoitettua taseen ulkopuolisista järjestelyistä on ilmoitettava niiden:

- 1) luonne;
- 2) liiketoiminnallinen peruste;
- 3) taloudellinen vaikutus kirjanpitovelvolliseen, kun niistä aiheutuvat riskit tai hyödyt ovat olennaisia ja tätä tietoa voidaan pitää kirjanpitovelvollisen taloudellisen aseman arvioinnin kannalta välttämättömänä.

## 26 §

### *Lähipiiriliiketoimet*

Kirjanpitovelvollisen on esitettävä liitetietona tiedot kirjanpitovelvollisen ja sen lähipiirin välillä tehdyistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisiin kaupallisiin ehdoin. Yksittäisiä liiketoimia koskevia tietoja voidaan yhdistellä lajeittain, jollei tietojen erillistä esittämistä voida pitää välttämättömänä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta kirjanpitovelvollisen taloudelliseen asemaan. Esitettäviin tietoihin tulee sisältyä:

- 1) kuvaus liiketoimesta;
- 2) liiketoimen arvo;
- 3) lähipiirisuhteen luonne;
- 4) muut kirjanpitovelvollisen taloudellisen aseman arvioimisen kannalta välttämättömät tiedot.

Lähipiirillä tarkoitetaan tätä pykälää sovellettaessa lähipiiriä sellaisena kuin se on määritelty kansainvälisissä tilinpäätösstandardeissa, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti yhteisössä sovellettaviksi.

Kirjanpitovelvollinen saa jättää esittämättä

1 momentissa tarkoitetun liitetiedon, jos liiketoimen osapuolena on kirjanpitovelvollisen tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yrityksen täysin omistama tytäryritys.

## 27 §

### *Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot*

Liitetietona on esitettävä henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana, ryhmittäin eriteltyinä.

Toimitusjohtajasta ja hänen sijaisestaan, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä ja varajäsenistä sekä vastaaviin toimielimiin kuuluvista henkilöistä on ilmoitettava toimielinkohtaisesti

- 1) palkat ja palkkiot näistä tehtävistä;
- 2) heille myönnettyjen rahalainojen yhteenlaskettu määrä samoin kuin määrän vähennys ja lisäys tilikauden aikana ja pääasialliset korko- ja muut ehdot;
- 3) heitä koskevien 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen vakuuksien ja vastuusitoumusten yhteenlaskettu määrä ja pääasiallinen sisältö;
- 4) eläkesitoumukset näistä tehtävistä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuihin toimielimiin aikaisemmin kuuluneista henkilöistä on ilmoitettava mainitun momentin 4 kohdan mukaiset tiedot toimielinkohtaisesti.

Yrityksessä, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (748/2012) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa, 2 momentin 1 ja 4 kohdassa sekä 3 momentissa tarkoitetut tiedot on annettava henkilöittäin eriteltyinä. Muissa yrityksissä 2 momentin 1 ja 4 kohdassa sekä 3 momentissa tarkoitettu tieto saadaan jättää esittämättä, jos se koskee yksittäistä henkilöä.

## 28 §

### *Omistukset muissa yrityksissä*

Liitetietona on esitettävä

- 1) yhden viidesosan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevasta yrityksestä nimi, kotipaikka, omistusosuus sekä vii-

meksi laaditun tilinpäätöksen mukainen oma pääoma ja tilikauden voitto tai tappio; sekä

2) yrityksestä, jossa kirjanpitovelvollisella on rajoittamaton vastuu, 1 kohdassa tarkoitettut tiedot sekä tieto yritysmuodosta.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun omistussuuteen luetaan myös sellaisen henkilön omistukset, joka toimii omissa nimissään mutta kirjanpitovelvollisen lukuun.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tieto saadaan jättää esittämättä, jos

1) kirjanpitovelvolliselle tai omistuksen kohteena olevalle yritykselle aiheutuisi merkittävää haittaa tiedon esittämisestä ja poikkeamisen perusteet ilmoitetaan; tai

2) tieto on vähämerkityksellinen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tieto omasta pääomasta ja tilikauden voitosta tai tappiosta saadaan jättää esittämättä, jos:

1) yritys yhdistellään tytär- tai osakkuusyrityksenä kirjanpitovelvollisen tai sen emoyrityksen konsernitilinpäätökseen; tai

2) kirjanpitovelvollisella on vähemmän kuin puolet yrityksen osakkeista tai osuuksista eikä yritys ole velvollinen ilmoittamaan tasettaan rekisteröitäväksi.

## 29 §

### *Muut liitetiedot*

Liitetietona on esitettävä

1) kirjanpitovelvollisen harjoittaman notariaattitoiminnan laatu ja laajuus sekä sijoituspalveluyrityksessä hallussa olevien asiakasvarojen kokonaismäärä;

2) osuuspankin ja muun osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen maksamatta olevien osuusmaksujen määrä;

3) osuuspankin ja muun osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen irtisanotun osuuspääoman määrä sekä irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta; sekä

4) osuuspankin jäsenten lukumäärä.

## 30 §

### *Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat tiedot*

Sen lisäksi, mitä edellä tässä luvussa sää-

detään, kotimaiseen ja siihen verrattavaan ulkomaiseen konserniin kuuluvan kirjanpitovelvollisen tuloslaskelman tai taseen liitetietona on ilmoitettava:

1) sen emoyrityksen nimi ja kotipaikka, joka laatii konsernitilinpäätöksen suurimmasta konsernista, johon kirjanpitovelvollinen kuuluu;

2) sen emoyrityksen nimi ja kotipaikka, siinä alakonsernissa, joka sisältyy 1 kohdassa tarkoitettuun konserniin ja johon kirjanpitovelvollinen tytäryrityksenä kuuluu;

3) tieto siitä, mistä on saatavissa jäljennös 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista tilinpäätöksistä;

4) samaan konserniin kuuluvilta muilta yrityksiltä sekä osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettut korkokulut; sekä:

5) saamiset samaan konserniin kuuluvilta muilta yrityksiltä sekä osakkuusyrityksiltä samoin kuin velat ja pääomallinat niille, taseerien mukaan eriteltyinä.

Jos konsernitilinpäätös on jätetty laatimatta kirjanpitolain 6 luvun 1 §:n 4 momentin nojalla, emoyrityksen tuloslaskelman tai taseen liitetietona on mainittava tästä poikkeuksesta sekä sen yrityksen nimi ja kotipaikka, jonka laatimaan konsernitilinpäätökseen emoyrityksen ja sen tytäryrityksen tilinpäätökset yhdistellään.

## 5 luku

### **Konsernituloslaskelma ja konsernitase**

## 31 §

### *Konsernituloslaskelma*

Luottolaitoksen ja muun pääasiallisena toimintanaan lain 1 luvun 5 §:n 1 momentin kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavan rahoituslaitoksen sekä luottolaitoksen omistusyhteisön konsernituloslaskelma laaditaan liitteen 5 mukaisesti.

Sijoituspalveluyrityksen sekä rahoituslaitoksen, joka pääasiallisena toimintanaan käy kauppaa rahoitusvälineillä omaan lukuun tai harjoittaa sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua toimintaa, sekä sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisön konsernituloslaskelma laaditaan liitteen 6 mukaisesti.

Konsernituloslaskelmaan sovelletaan lisäksi, mitä 9 §:n 3 momentissa säädetään.

## 32 §

*Konsernitase*

Luottolaitoksen ja muun pääasiallisena toimintanaan lain 1 luvun 5 §:n 1 momentin tarkoitettua toimintaa harjoittavan rahoituslaitoksen sekä luottolaitoksen omistusyhteisön konsernitase laaditaan liitteen 7 mukaisesti.

Sijoituspalveluyrityksen sekä rahoituslaitoksen, joka pääasiallisena toimintanaan käy kauppaa rahoitusvälineillä omaan lukuun tai harjoittaa sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua toimintaa, sekä sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisön konsernitase laaditaan liitteen 8 mukaisesti.

Konsernitaseeseen sovelletaan lisäksi, mitä 10 §:n 3 momentissa säädetään.

## 33 §

*Vakuutusyhtiön yhdisteleminen konsernitilinpäätökseen*

Tytäryrityksenä olevan vakuutusyhtiön tilinpäätös yhdistellään konsernitilinpäätökseen tämän asetuksen säännöksiä noudattaen, jos tytäryrityksen toimialan osuus on vähemmän kuin kymmenesosa kaikista rahoitus- ja vakuutusalan yrityksistä. Toimialan osuus määräytyy rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 4 §:n 2 momentin mukaisesti.

## 6 luku

**Konsernin liitetiedot**

## 34 §

*Yksittäisen yrityksen liitetietoja vastaavat liitetiedot*

Konsernituloslaskelman tai konsernitaseen liitetietoina on ilmoitettava soveltuvin osin 19—29 §:ssä tarkoitettut tiedot konsernista. Rahoitusleasingsopimuksista on sopimustyypeittäin esitettävä tiedot bruttosijoituksista,

vähimmäisvuokrien nykyarvoista, kertymättömistä rahoitustuotoista sekä leasing-kohteiden jäännösarvoista.

## 35 §

*Laatimista koskevat tiedot*

Konsernituloslaskelman ja -taseen liitetietona on esitettävä

1) konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet;

2) selostus konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja -menetelmissä tapahtuneista muutoksista sekä muutosten vaikutus konsernin toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan;

3) perusteltu selostus siitä, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin emoyrityksen tilinpäätöksessä;

4) perustelu sille, jos konsernitilinpäätökseen yhdistellyssä tytäryrityksen tilinpäätöksessä on erityisestä syystä poikettu kirjanpitolain 6 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua laskentaperiaatteesta;

5) perustelu sille, jos konsernitilinpäätökseen yhdistellyssä osakkuusyhtiön tilinpäätöksessä on noudatettu konsernin arvostus- ja jaksotusperiaatteista poikkeavia periaatteita;

6) selostus sellaisista muutoksista konsernin rakenteessa, jotka merkittäväällä tavalla vaikuttavat konsernitilinpäätöksen vertailukelpoisuuteen edelliseltä tilikaudelta laaditun konsernitilinpäätöksen kanssa;

7) peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muutettaessa ulkomaisen tytäryrityksen tai osakkuusyhtiön tilinpäätöserät Suomen rahaksi; sekä

8) perusteltu selvitys, jos konserniliiketoiminnan poisto-aika on pitempi kuin viisi vuotta;

## 36 §

*Tytär- ja osakkuusyhtiöitä koskevat liitetiedot*

Konsernituloslaskelman ja konsernitaseen liitetietoina on esitettävä:

1) konsernitilinpäätökseen yhdistellystä tytäryrityksestä nimi, kotipaikka sekä konserniyritysten ja omissa nimissään mutta konserni-

yritysten lukuun toimivien henkilöiden omistusosuus tässä tytäryrityksessä;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömästä tytäryrityksestä samoin kuin tieto sen omasta pääomasta ja voitosta tai tappiosta viimeksi laaditussa tilinpäätöksessä;

3) edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot konsernitilinpäätökseen yhdistellystä osakkuusyri-tyksestä ja tieto hankintahetken oman pääoman esittämistavasta;

4) edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömästä osakkuusyri-tyksestä sekä tämän osakkuusyri-tyksen oman pääoman määrä ja tilikauden voitto tai tappio viimeksi laaditussa tilinpäätöksessä;

5) selostus siitä, mihin yhteinen vaikutusvalta perustuu, jos osakkuusyri-tyksen tilin-päätös on yhdistelty konsernitilinpäätökseen kirjanpitolain 6 luvun 15 §:n mukaisesti;

6) jos tytäryritys on yhdistelty konserniti-linpäätökseen muun kuin emoyri-tyksen tili-kautena päättyneen tilinpäätöksen perus-teella, selostus tytäryri-tyksen toiminnan tu-lokseen ja taloudelliseen asemaan vaikutta-neista olennaisista tapahtumista, jotka ovat sattuneet tytäryri-tyksen ja emoyri-tyksen tili-kausien päätymisen välisenä aikana;

7) riittävät tiedot sellaisen konsernitilin-päätökseen yhdistellyn yri-tyksen, joka ei ole luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyri-tytys, ja muiden samaan konserniin kuuluvien yri-tysten suhteiden arvioimiseksi.

Jollei kirjanpito-velvollinen sovel-la kirjan-pitolain 6 luvun 7 §:n 6 momenttia, edellä 1 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuun omaan pääomaan luetaan myös tilin-päätös-siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä.

### 37 §

#### *Muut liitetiedot*

Edellä 34—36 §:ssä säädettyjen lisäksi konsernituloslaskelman ja konsernitaseen lii-tetietona on esitettävä:

1) osakkuusyri-tyksistä johtuvan konserni-aktiivan vielä poistamatta oleva määrä;

2) henkilöstön keskimääräinen luku yhteis-yri-tyksissä, jotka on yhdistelty konsernitilin-

päätökseen kirjanpitolain 6 luvun 15 §:ssä säädettyllä tavalla;

3) kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoi-sista varauksista omaan pääomaan merkitty osuus.

### 7 luku

#### **Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt**

### 38 §

#### *Tase-erittelyt*

Tase-erittelyissä on yksityiskohtaisesti ryh-mittäin luetteloitava kirjanpito-velvollisen taseeseen tilikauden päättyessä merkityt:

- 1) aineelliset ja aineettomat hyödykkeet;
- 2) johdannaisopimukset, käypään arvoon arvotetut rahoitusvarat ja -velat, kaupankäyn-titarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja -velat ja myytävissä olevat rahoitusvarat;
- 3) eräpäivään asti pidettävät sijoitukset;
- 4) muut saamiset; sekä
- 5) velat.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tase-eritte-lyt saadaan laatia vaihtoehtoisesti siten, että ne sisältävät ainoastaan lisäykset ja vähen-nykset tilikauden aikana.

### 39 §

#### *Liitetietojen erittelyt*

Ne 25 §:ssä tarkoitetut liitetiedot, jotka kirjanpito-velvollinen on esittänyt tilin-päätök-sessään erittelemättä, on luetteloitava ryhmit-täin. Muutoksista tulee pitää luetteloa tai eril-listä kirjanpitoa tilikauden aikana, jos tiedot eivät ilmene pääkirjanpidosta.

### 40 §

#### *Laatiminen koneelliselle tietovälineelle*

Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt saa-daan laatia koneelliselle tietovälineelle tarvit-taessa selväkieliseen kirjalliseen muotoon saa-ttavalla tavalla sen mukaan kuin kirjanpito-lain 2 luvun 8 §:ssä tai sen nojalla säädetään.

## 41 §

*Varmentaminen*

Edellä 38 § ja 39 §:ssä tarkoitettut erittelyt on päivittävä ja laatijoiden on ne allekirjoitettava. Koneelliselle tietovälineelle laadittu erittely varmennetaan laatijan ja tekohetken ilmaisevalla tunnukseella.

## 8 luku

**Kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltaminen**

## 42 §

*Asetuksen soveltuminen kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan laadittuun tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen*

Sellaiseen tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen, joka on laadittu kirjanpitolain 7 a luvun 1 §:n mukaisia kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen sekä siitä erilliseen toimintakertomukseen ei sovelleta tämän asetuksen säännöksiä lukuun ottamatta, 16 §:ää, 17 §:ää, 27 §:n 1 momenttia, 2 momentin 1—4 kohtaa sekä 3 momenttia, 28 §:n 1—3 momenttia, 30 §:n 1 momentin 1—3 kohtaa, 36 §:n 1 momentin 1—5 kohtaa sekä 37 §:n 2 kohtaa.

Helsingissä 28 päivänä elokuuta 2014

Elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori*

## 43 §

*Tuloslaskelman ja taseen kaavaa sekä liitetietoja koskevien vaatimusten yhteensovittaminen kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin perustuvan viranomaisvalvonnan kanssa*

Muu kuin 42 §:ssä tarkoitettu kirjanpito-velvollinen saa, siltä osin kuin se on tarpeen tilinpäätöstietojen ilmoittamista Euroopan pankkiviranomaiselle koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamiseksi, laatia tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen sekä ilmoittaa tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen liitetiedot 2—6 luvun säännöksistä poiketen kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti, siten kuin Finanssivalvonta lain 12 luvun 2 §:n 2 momentin ja sijoituspalvelulain 8 luvun 4 §:n nojalla tarkemmin määrää.

## 44 §

*Voimaantulo*

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014.

Asetusta sovelletaan ensimmäisen kerran asetuksen voimaan tulon jälkeen lähinnä päättyvältä tilikaudelta laadittavaan tilinpäätökseen.

Vanhempi hallitussihteeri Miki Kuusinen



**LUOTTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA**

Korkotuotot			
Leasingtoiminnan nettotuotot			
Korkokulut			
<b>KORKOKATE</b>			
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista			
	Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä		
	Omistusyhteisyryksistä		
	Muista yrityksistä		
Palkkiotuotot			
Palkkiokulut			
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot			
	Arvopaperikaupan nettotuotot		
	Valuuttatoiminnan nettotuotot		
Myytävikissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot			
Suojauslaskennan nettotulos			
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Hallintokulut			
	Henkilöstökulut		
		Palkat ja palkkiot	
		Henkilösivukulut	
			Eläkekulut
			Muut henkilösivukulut
	Muut hallintokulut		
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä			
Liiketoiminnan muut kulut			
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista			
Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot			
<b>LIIKEVOITTO (-TAPPIO)</b>			
Tilinpäätössiirrot			
Tuloverot			
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) verojen jälkeen			
Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut			
<b>TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)</b>			

*Liite 2***SIJOITUSPALVELUYRITYKSEN TULOSLASKELMA**

Palkkiotuotot

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

Arvopaperikaupan nettotuotot

Valuuttatoiminnan nettotuotot

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä

Omistusyhteisyhteisistä

Muista yrityksistä

Korkotuotot

Myytävässä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

Suojauslaskennan nettotulos

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

Liiketoiminnan muut tuotot

SIJOITUSPALVELUTOIMINNAN TUOTOT

Palkkiokulut

Korkokulut

Hallintokulut

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot

Henkilösivukulut

Eläkekulut

Muut henkilösivukulut

Muut hallintokulut

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Liiketoiminnan muut kulut

Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista

Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

LIIKEVOITTO (-TAPPIO)

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot

Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) verojen jälkeen

Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut

TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)

**LUOTTOLAITOKSEN TASE****VASTAAVAA**

Käteiset varat

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset

Valtion velkasitoumukset

Muut

Saamiset luottolaitoksilta

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Leasingkohteet

Saamistodistukset

Julkisyhteisöltä

Muilta

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriyksissä

Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä

Johdannaissopimukset

Aineettomat hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet

Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet

Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Muut aineelliset hyödykkeet

Osakeantisaamiset/Sijoitusosuusantisaamiset/Kantarahastoantisaamiset

Muut varat

Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Laskennalliset verosaamiset

**VASTATTAVAA****VIERAS PÄÄOMA**

Velat luottolaitoksille

Keskuspankeille

Luottolaitoksille

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Talletukset

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Muut velat

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Joukkovelkakirjalainat

Muut

Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat

Muut velat

Muut velat  
Pakolliset varaukset  
Siirtovelat ja saadut ennakot  
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla  
Pääomalainat  
Muut  
Laskennalliset verovelat  
**TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ**  
Poistoero  
Vapaaehtoiset varaukset  
**OMA PÄÄOMA**  
Osakepääoma/Osuuspääoma/Peruspääoma  
Sijoitusosuuspääoma/Kantarahasto/Lisäpääoma  
Ylikurssirahasto  
Arvonkorotusrahasto  
Muut sidotut rahastot  
Vararahasto  
Käyvän arvon rahasto  
Rahavirran suojauksesta  
Muuntoeroista  
Käypään arvoon arvostamisesta  
Yhtiöjärjestyksen/sääntöjen mukaiset rahastot  
Muut rahastot  
Vapaat rahastot  
Edellisten tilikausien voitto (tappio)  
Tilikauden voitto (tappio)

**TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset  
Takaukset ja pantit  
Muut  
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset  
Arvopaperien takaisinostositoumukset  
Muut

**SIJOITUSPALVELUYRITYKSEN TASE****VASTAAVAA**

Käteiset varat

Saamiset luottolaitoksilta

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Saamistodistukset

Julkisyhteisöltä

Muilta

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet omistusyhteyksyrityksissä

Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä

Johdannaissopimukset

Aineettomat hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet

Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet

Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Muut aineelliset hyödykkeet

Osakeantisaamiset

Muut varat

Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Laskennalliset verosaamiset

**VASTATTAVAA**

VIERAS PÄÄOMA

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Takaisinmaksettavat varat

Muut

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Joukkovelkakirjalainat

Muut

Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat

Muut velat

Muut velat

Pakolliset varaukset

Siirtovelat ja saadut ennakot

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Pääomalainat

Muut

Laskennalliset verovelat

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Poistoero

Vapaaehtoiset varaukset



**OMA PÄÄOMA**

Osakepääoma

Ylikurssirahasto

Arvonkorotusrahasto

Muut sidotut rahastot

Vararahasto

Käyvän arvon rahasto

Rahavirran suojauksesta

Muuntoeroista

Käypään arvoon arvostamisesta

Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot

Muut rahastot

Vapaat rahastot

Edellisten tilikausien voitto (tappio)

Tilikauden voitto (tappio)

**TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset

Takaukset ja pantit

Muut

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset

Arvopaperien takaisinostositoumukset

Muut

**LUOTTOLAITOKSEN KONSERNITULOSLASKELMA**

Korkotuotot	
Korkokulut	
KORKOKATE	
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	
Palkkiotuotot	
Palkkiokulut	
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	
Arvopaperikaupan nettotuotot	
Valuuttatoiminnan nettotuotot	
Myytävässä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	
Suojauslaskennan nettotulos	
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	
Liiketoiminnan muut tuotot	
Hallintokulut	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	
Muut henkilösivukulut	
Muut hallintokulut	
Poistot ja arvonalentumiset konserniliiketoiminnasta	
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	
Liiketoiminnan muut kulut	
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	
Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	
<b>LIIKEVOITTO (-TAPPIO)</b>	
Tuloverot	
Varsinaisen toiminnan tulos voitto (tappio) verojen jälkeen	
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta tai tappiosta	
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) vähemmistön osuuden jälkeen	
Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut	
<b>TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)</b>	

## Liite 6

**SIJOITUSPALVELUYRITYKSEN KONSERNITULOSLASKELMA**

Palkkiotuotot			
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot			
Arvopaperikaupan nettotuotot			
Valuuttatoiminnan nettotuotot			
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista			
Korkotuotot			
Myytävässä olevien rahoitusvarojen nettotuotot			
Suojauslaskennan nettotulos			
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot			
Liiketoiminnan muut tuotot			
<b>SIJOITUSPALVELUTOIMINNAN TUOTOT</b>			
Palkkiokulut			
Korkokulut			
Hallintokulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot			
Henkilösivukulut			
Eläkekulut			
Muut henkilösivukulut			
Muut hallintokulut			
Poistot ja arvonalentumiset konserniliiketoiminnasta			
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä			
Liiketoiminnan muut kulut			
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista			
Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot			
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			
<b>LIIKEVOITTO (-TAPPIO)</b>			
Tuloverot			
Varsinaisen toiminnan tulos voitto (tappio) verojen jälkeen			
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta tai tappiosta			
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) vähemmistön osuuden jälkeen			
Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut			
<b>TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)</b>			

**LUOTTOLAITOKSEN KONSERNITASE****VASTAAVAA**

Käteiset varat

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset

Valtio velkasitoumukset

Muut

Saamiset luottolaitoksilta

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Leasingkohteet

Saamistodistukset

Julkisyhteisöltä

Muilta

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä

Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä

Johdannaissopimukset

Aineettomat hyödykkeet

Konserniliikearvo

Muut pitkävaikutteiset menot

Aineelliset hyödykkeet

Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet

Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Muut aineelliset hyödykkeet

Osakeantisaamiset/Sijoitusosuusantisaamiset/Kantarahastoantisaamiset

Muut varat

Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Laskennalliset verosaamiset

**VASTATTAVAA****VIERAS PÄÄOMA**

Velat luottolaitoksille

Keskuspankeille

Luottolaitoksille

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Talletukset

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Muut velat

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Joukkovelkakirjalainat

Muut

Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat

## Muut velat

- Muut velat
- Pakolliset varaukset
- Siirtovelat ja saadut ennakot
- Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
  - Pääomalainat
  - Muut
- Laskennalliset verovelat
- Konsernireservi
- OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS
- Osakepääoma/Osuuspääoma/Peruspääoma
- Sijoitusosuuspääoma/Kantarahasto/Lisäpääoma
- Ylikurssirahasto
- Arvonkorotusrahasto
- Muut sidotut rahastot
  - Vararahasto
  - Käyvän arvon rahasto
    - Rahavirran suojauksesta
    - Muuntoeroista
    - Käypään arvoon arvostamisesta
  - Yhtiöjärjestyksen/sääntöjen mukaiset rahastot
  - Muut rahastot
- Vapaat rahastot
- Edellisten tilikausien voitto (tappio)
- Tilikauden voitto (tappio)
- Vähemmistön osuus pääomasta

**TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET**

- Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset
  - Takaukset ja pantit
  - Muut
- Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset
  - Arvopaperien takaisinostositoumukset
  - Muut



**SIJOITUSPALVELUYRITYKSEN KONSERNITASE****VASTAAVAA**

Käteiset varat

Saamiset luottolaitoksilta

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä

Vaadittaessa maksettavat

Muut

Saamistodistukset

Julkisyhteisöltä

Muilta

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet omistusyhteyksyrityksissä

Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä

Johdannaissopimukset

Aineettomat hyödykkeet

Konserniliikearvo

Muut pitkävaikutteiset menot

Aineelliset hyödykkeet

Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet

Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Muut aineelliset hyödykkeet

Osakeantisaamiset

Muut varat

Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Laskennalliset verosaamiset

**VASTATTAVAA**

VIERAS PÄÄOMA

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Takaisinmaksettavat varat

Muut

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Joukkovelkakirjalainat

Muut

Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat

Muut velat

Muut velat

Pakolliset varaukset

Siirtovelat ja saadut ennakot

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Pääomalainat

Muut

Laskennalliset verovelat

Konsernireservi

OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS

Osakepääoma  
Ylikurssirahasto  
Arvonkorotusrahasto  
Muut sidotut rahastot  
    Vararahasto  
    Käyvän arvon rahasto  
        Rahavirran suojauksesta  
        Muuntoeroista  
        Käypään arvoon arvostamisesta  
    Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot  
    Muut rahastot  
Vapaat rahastot  
Edellisten tilikausien voitto (tappio)  
Tilikauden voitto (tappio)  
Vähemmistön osuus pääomasta

**TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset  
    Takaukset ja pantit  
    Muut  
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset  
    Arvopaperien takaisinostositoumukset  
    Muut